

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Metropolis Salisbvrghensis

Continens. Fvndationes Et Erectiones Monasteriorvm, Et Ecclesiarum
Collegiatarum, &c. per Boiarum, ac loca quædam vicina

Hund, Wiguleus

Monachii, 1620

Conseruatorium auctoritate Basilien. Concilij concessum Monasteriis in
Scheyrn, Fürstenueld, Münster, Vndensdorff, Geysenfeld & Aug. &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13591

niantur. Nos igitur volumus & auctoritate vniuersalis Ecclesie de cernimus quod tenori constitutionis huiusmodi in iudicio & extra vbicunque exhibitus fuerit, vel ostensus in omnibus stari debeat & fides adhiberi. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre constitutionis decreti & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis Dei & vniuersalis Ecclesie se nouerit incursum. Datum *Basilee* Calen. Augusti anno a natiuitate Domini Millesimo quadringentesimo tricesimo quinto.

Johannes Freudenberger.

Confirmatio Papæ *Martini* omnium bonorum
Monasterij.

MARTINVS Episcopus seruus seruorum Dei, dilectis filiis Præposito & Conuentui monasterij beate *Mariæ* in *Vndensdorff*, p. Præpositum solitigubernari ordinis sancti *Augustini Frisingen*, Dioc. salutem & apostolicam benedictionem. Cum à nobis petitur quod iustum est & honestum tam vigor & quietis quam ordo exigit rationis, vt id per sollicitudinem officij nostri ad debitum perducatur effectum. Eapropter dilecti in Domino filij vestris iustis postulationibus grato concurrentes assensu personas vestras & monasterium vestrum beate *Mariæ* prædictum in quo diuino estis mancipati obsequio cum omnibus bonis quæ in presentiarum rationabiliter possidetis aut in futurum iustis modis præstante Domino poteritis adipisci sub beati *Petri* protectione suscipimus atque nostra omnes libertates & immunitates à prædecessoribus nostris *Romanis* Pontificibus siue per privilegia, siue per alias indulgentias vobis & monasterio vestro concessas, nec non libertates & exemptiones secularium exactio-num à Regibus & Principibus & aliis Christi fidelibus rationabiliter vobis & eidem monasterio vestro indultas siue eas iuste & pacifice possidetis nobis & per nos eidem monasterio vestro concessas auctoritate apostolica confirmamus & presentis scripti petrocinio comunimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre susceptionis, confirmationis & communicationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omnipotentis Dei, & beatorum *Petri & Pauli* Apostolorum, eius se nouerit incursum. Datum *Rome* apud sanctos Apostolos XIII. Calen. Maij. Pontificatus nostri anno octauo.

Conseruatorium auctoritate *Basilien.* Concilij concessum Mo-
nasterijs in *Scheyrn, Fürstenueld, Münster, Vndensdorff,*
Geysenfeld & Ang. &c.

SACROSANCTA generalis synodus *Basilien.* in spiritu sancto legitime congregata vniuersalem Ecclesiam representans, dilectis Ecclesie filiis Abbati Monasterij beate *Mariæ* virginis alijs *Scotorum Wienn, Patauien.* Dioc. Præposito *Salzburgen.* ac Decano *Augusten.* salutem & omnipotentis Dei benedictionem. Ad compescendos conatus nepharios peruersorum, qui personas & loca Ecclesiastica super bonis & iuribus suis offendere & multipliciter perturbare molestis non verentur tanto magis per nos decet oportuno remedio providere quanto per amplius turbationes huiusmodi & molestie in diuine maiestatis offensam, nec non Ecclesie libertatis redundare dispendium dinoscuntur.

Dudum

Dudum siquidē cum in diuersis mundi partibus consules ciuitatum & re-
ctores nec nō alij qui potestatem habere videbantur tot onera frequenter impo-
nerent Ecclesiis vt deterioris conditionis factum sub eis sacerdotum videretur
quam sub *Pharaone* fuisset, qui legis diuinæ notitiam non habebat quiq; omni-
bus alijs seruituti subactis sacerdotes & possessiones eorum in pristina libertate
dimisit & de publico eis alimoniam ministravit. In Concilio *Lateranen.* ecclesiæ
Immunitati prouidendo sub anathematis districtione prohibitū exiit, ne Con-
sules Rectores aut alij prædicti ecclesias & viros Ecclesiasticos tallis seu collectis
aut exactionibus alijs aggrauare præsumerent transgressores & fautores eorū præ-
cipiendo anathematis sententiæ subiacerent donec satisfactionē impenderent cō-
petentem. Et etiam deinde in generali concilio editum fuerit q; si Episcopi forte
simul cū clericis etiā si tantā necessitatem, vel vtilitatem inspicerent vt absq;
vlla coactione ad releuandas communes vtilitates vel necessitates vbi laicorum
non suppetere facultates subsidia p̄ ecclesias laicis ducerent concedenda mi-
nime super hoc consulto *Romano* Pontifice concessiones & sententiæ quæ à ta-
libus, vel de ipsorū mandato forent, promulgatæ essent irritæ & inanes nullo vnq;
tēpore valituræ ac etiam in ipso generali concilio decretū exiit illud qui infra
tempus sui regiminis propter fractionem constitutionum, vel sanctionū huius-
modi sustineret anathema tanq; post illud non esset ad satisfactionis debitū cō-
pellendus, nec non ipsius successorem q; non satisfaceret cōpetenter cum succe-
deret in onere q; substitueretur in honore. Postmodū felicis recordationis *Hono-
rii* PP. III. *Romani* Pontifex attentē considerans q; quondam *Fridericus* secun-
dus olim *Rom.* Imper. tunc sub obedientia & deuotione *S. Romanae* Ecclesiæ p̄-
sistens ad laudem eiusdē Ecclesiæ & sacri decus *Romani* Imperij cupiens vt expur-
gatis quorundā errorib; & iniquis statutis penitus destitutis de cætero Ecclesiæ
& Ecclesiast. p̄sonæ plena vigerent quiete & secura libertate gauderent ac piē &
iustē attendens q; quorundam peruersorū iniquitas adeo habundauerat vt
non dubitarent contra ecclesiasticam disciplinam & sacros canones statuta sua
confringere aduersus Ecclesiasticas personas & Ecclesiasticam libertatē edictali
lege huiusmodi statuta iniqua irritauerat & præceperat irrita nunciari & omnia
statuta & consuetudines quæ ciuitates & loca potestates, vel consules aut quæ-
cunq; aliæ personæ contra libertatē Ecclesiæ, vel personas Ecclesiasticas ac bona
huiusmodi edere vel seruare temptarent contra canonicas vel Imperiales san-
ctiones de ipsorum Capitularibus infra duos menses post ipsius legis publica-
tionem penitus oboleri facerent. Et si de cætero talia attemptarent illa ipso iure
decreuit esse nulla & eos sua iurisdictione priuatos, nec non locum vbi talia de-
inceps præsumpta fuissent Banno mille marcharum auri fisco Imperiali præ-
ceperat subiacerē. Potestates verò, Consules, Statularij & scriptores statu-
torum prædictorum, nec non Consiliarij locorum ipsorum qui secundum
statuta & consuetudines memorata iudicarent ex tunc essent ipso iure infames
quorum sententias & actus legitimos statuerat aliquantulum non tenere. Quod-
que si per annum præfatarum constitutionum inuenti forent contemptores
bona eorum per totum Imperium mandauit imponē ab omnibus occupari
saluis nihilominus alijs pœnis contra tales in eisdem generalibus Concilijs pro-
mulgatis. Et insuper voluit idem tunc Imperator quod nulla communitas,
vel persona publica seu priuata collectas seu exactiones angarias, vel per an-
garias Ecclesiis, vel alijs locis aut Ecclesiasticis personis huiusmodi imponere,
seu inuadere Ecclesiastica bona præsumeret, quod si secus faceret & requi-
sita ab Ecclesia, vel imperio huiusmodi emendare contemneret tripliciter
resunderet, & nihilominus Banno Imperiali subiaceret quod sine satisfactione

Metrop. Salub. Tom. III.

debita nullatenus remitteretur. Statuit insuper quod quęcunque communitas vel persona per annum in excommunicatione propter libertatem. Ecclesię violatam persisteret ipso iure similiter dicto Banno Imperiali subiaceret, à quo nullatenus extraheretur, nisi prius ab Ecclesia beneficio absolutionis obtento. Et insuper ordinauerat vt nullus Ecclesiasticam personam in criminali questione vel ciuili ad iudicium seculare trahere præsumeret contra easdem canonicas sanctiones & constitutiones Imperiales, quod si secus faceret actor à iure suo caderet & iudicatum non teneret & iudex foret ex tunc iudicandi potestate priuatus quodque iudices temporales qui clericis & personis Ecclesiasticis iustitiam denegare præsumerent tertio requisiti suam iurisdictionem amitterent. Constitutionem ipsam de consilio etiam fratrum suorum sanctę Romane Ecclesię Cardinalium qui tunc erant auctoritate apostolica approbans & confirmans ipsam mandauit inuolabiliter obseruari. Nec non statuarios & scriptores ac violatores prædictos excommunicatos eadem auctoritate nunciari. Et deinde ad audientiam diuę memorię Caroli quarti etiam Romanorum Imperatorum semper Augusti deducto quod nonnullę seculares personę in potestatibus & officiis publicis constitutę, videlicet Duces, Marchiones, Comites, Barones, milites & alij Domini temporales, nec non consules ciuitatum opidorum, villarum & locorum Rectores in diuersis prouincijs eiusdem Imperij Dei timore postposito, statuta singularia & iniquas ordinationes motu proprio & de facto contra ipsas personas Ecclesiasticas & Ecclesiarum libertates & eorum priuilegia cõdiderunt illiq; de facto & publice vtebatur contra canonicas & legitimas sanctiones vt pote quod nulla bona temporalia in potestatem Ecclesiasticam transferentur. Et ne clerici in sacris ordinibus constituti ad agendum & restificandum in ciuilibus & maxime in pijs causis aliquatenus admitterentur, quodque excommunicati laici & publice denunciati in ciuili foro minime repellerentur & insuper prædicti Domini temporales Consules & Rectores per secularem potestatem res & bona clericorum occuparent, arresterent & oblationes Christi fidelium minuerent atque restringerent, exactiones & callias indebitas de bonis & redditibus Ecclesiarum exigerent & extorquerent, possessiones Ecclesiarum & personarum earundem deuastarent in cedijs & rapinis contractus inter clericos & laicos factos legitime ad libros ciuitatum, villarum & locorum prædictorum inscribere & sigillare recusarent donataque & legata ad fabricas & Ecclesiarum structuras contra prælatorum voluntatem & aliorum quorum intererat temere vsurpare præsumerent ac in fraudem & odium clericorum de bonis etiam & rebus eorundem clericorum, quę non causa negotiationum, sed pro eorum proprijs vsibus per eorum terras ducebant seu duci faciebant theolonium exigere & recipere non verebantur & confugientes ad Ecclesias & eorum cimiteria, deinde extrahere cõtra canonicas & Imperiales sanctiones huiusmodi præsumpserant & præsumebant. Idem Carolus Imperator tanque Christianissimus Princeps, volens in præmissis prouidere de remedio salutari etiam de quorundam Ducum, Principum, Comitum, Baronum, Militũ fideliumque actorũ sacri Imperij sæpediti cõsilio auctoritate Imperiali quęcunque statuta accõsuetudines prædictas tanque per canonicas & ciuiles sanctiones expresse reprobata cassauit, irritauit & annullauit ac calla irrita nullius esse voluit roborum, vel momenti præcipiens sub imperiali Banni pœna vniuersis & singulis Principibus & Dominis temporalibus Consulibus potestatibus & alijs in officiis publicis in eodem Imperio constitutis quatenus ex tunc ipsorum statuta & ordinationes sicut in præiudicium Ecclesiasticę libertatis edicta fuerant omnino reuocarent & de luce tollerent, quodque secundum ea non iudicarent

amplius nec sententias dictarent aut de eisdem in iudicio vel extra iudicium quomodolibet pro se & contra eandem Ecclesiasticam libertatem potirentur, pronunciauit insuper & eadem decreuit auctoritate quod quicumque laicus cuiuscunque conditionis aut status existeret ausu sacrilego & propria temeritatis audacit sacerdotem vel clericum secularem vel religiosum diffidaret, proferberet, captiuaret, spoliaret, occideret, mutilaret aut in carcere detinere, vel huiusmodi maleficia perpetrantes scienter receptaret vel eis fauorem præstaret præter pœnas à sacris canonibus & legalibus sanctionibus in tales afflictas eo ipso redderetur infamis & omni honore priuatus nec ad placita, vel consilia nobilium, admitteretur quouis modo. hortans insuper in Domino & requirens ecclesiasticos prelatos in illis partibus in quibus committerentur talia, constitutos vt legem imperialem, huiusmodi per eorum Ecclesias & synodos publicarent ne transgressores huiusmodi per simulatam ignorantiam suam valerent in hac parte malitiam excusare proæ in constitutionibus & sanctionibus conciliorum & Honorij prædictorum ac Imperialibus præfatis plenius continetur. Cum autem sicut lamentabili quærela dilectorum Ecclesiæ filiorum Abbatum Monachorum & Conuentuum in *Scheyrn*, sanctæ Crucis Monasterij in *Munster*, sancti Zenonis in *Geisensfeld* ordinis sancti Benedicti, Beatæ Mariæ Virginis in *Fürstfeld* Ordinis Cisterciensis ac Præpositi Decani & Capituli Beatæ Mariæ virginis in *Vndersdorff* ordinis sancti Augustini Canonicorum, regulatum, nec non dilectarum Ecclesiæ filiarum Abbatissæ Monialium & Conuentuum sanctæ Clare ordinis sancti Francisci de secunda regula, Monasteriorum *Ratisponensis* & *Frisingensis* diocesis & aliorum, eisdem Monasterijs tam in spiritualibus quàm in temporalibus subditorum, nuper, acceptimus quomodo nonnulli Principes, Duces, Barones, Comites, Milites, & seculares & potestates eorundem, constitutionum, & sanctionum Canoniarum & legalium forsân ignari contra ipsas ab Abbatibus Monachis & Conuentibus Præpositoque Decano & Capitulo nec Abbatissæ & monialibus Monasteriorum prædictorum communiter vel diuisim forsân tallias & gabellas ac alias exactiones illicitas hæcenus extorserint, adhuc & extorquere nituntur, ac etiam bona Abbatum Monachorum, & Conuentuum, Præpositique Decani & Capituli ac Abbatissæ & monialium Monasteriorum prædictorum nec non eisdem tam in spiritualibus quàm in temporalibus subditorum communiter vel diuisim in easerint, arreptauerint occupauerint detinuerint & suis vsibus applicauerint, nec non occupare inuadere arreptare detinere ac eisdem suis vsibus applicare similiter de facto præsumant in animarum suarum periculum nec non Abbatum Monachorum & Conuentuum, Præpositique Decani & Capituli ac Abbatissæ & monialium monasteriorum præmissorum nec non eorundem tam in spiritualibus quàm in temporalibus subditorum huiusmodi non modicum præiudicium atque damnum. Nos in præmissis Abbatibus, Monachis & Conuentibus Præpositoque Decano & Capitulo Abbatissæ & monialium Monasteriorum antedictorum memoratis subditisq; eorundem tam in spiritualibus, quàm in temporalibus, de oportuno remedio prouidere volentes discretioni vestra tenore præsentium in virtute sanctæ obediencie præcipiendo mandamus quatinus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel alios seu alium Abbatibus, Monachis & Conuentibus Præposito Decano & Capitulo ac Abbatissæ & monialibus, Monast. prædictorum eorundemq; tam in spiritualibus, quàm in temporalibus, subditis sapeditis contra quoscunq; transgressores & violatores constitutionum & sanctionum earundem cuiuscunq; status dignitatis & excellencie fuerint

fuerint efficacis defensionis auxilio assistentes non permittatis eos contra ca-
 nonicas & legales sanctiones & constitutiones huiusmodi indebitè molestari
 nec non easdem constitutiones & sanctiones ubi & quando expedire videritis
 solènter publicè faciatis transgressores & violatores huiusmodi si & prout
 iustum fuerit ac ubi & quotiens expedierit tam diu excommunicatos anathe-
 matizatos publicè nunciari donec ab earundem talliarum impositione colle-
 ctorum & quarumlibet extorsionum nec non bonorum Abbatum, Monacho-
 rum & Conuentuum Præpositique, Decani & Capituli ac Abbatissæ & moniali-
 um Monasterium supradictorum eorumdemque tam in spiritualibus quam
 in temporalibus subditorum inuisione, arrestatione, occupatione, detentione
 & applicatione omnino desistant, nec non etiam efficaciter restituant eisdem
 Abbatibus, Monachis & Conuentibus Præposito, Decano & Capitulo ac Abba-
 tissæ & monialibus Monasteriorum supradictorum subditisque eorumdem me-
 moratis occasione præmissorum per eosdem communiter vel diuisim laesis seu
 grauatis Tallias, Gabellas & exactiones ipsas ac etiam bona Abbatum Conuen-
 tuum & Monachorum Præpositique Decani & Capituli ac Abbatissæ Monialium
 Monasterium prædictorum nec non subditorum præfatorum eorumdem arre-
 stata occupata detenta & applicata communiter vel diuisim ipsis aut qua per
 se vel alios illo prætextu quomodolibet receperint imò verius temerè & illicitè
 vsurpauerint à se liberè omnino relaxent ac in manib. vestris iurauerint quod
 de cætero talia non committant & ea committentibus non præstent auxilium
 consilium vel fauorem contradictores per censuram Ecclesiasticam & a laicis
 oportuna remedia compescendo inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij
 sæcularis. Cæterum si forsan huiusmodi transgressorum aut violatorum vel ea fieri
 mandantium ipsisq; consentientium seu dancium in illis per se vel alios di-
 rectè vel indirectè publicè vel occultè auxilium consilium vel fauorem præsen-
 tia promissionibus & requisitionibus per vos de ipsis fiendis tutè securè vel
 commodè haberi nequirent. Nos vobis monitiones & requisitiones huiusmo-
 di ac citationes quaslibet prædicta publica in locis affligenda publicis de quib.
 sit verisimilis coniectura quod ad notitiam dictorum citatorum & monitorum
 huiusmodi peruenire valeant faciendi plenam & tenore præsentium concedi-
 mus liberam facultatem volentes quod monitiones requisitiones & citationes
 huiusmodi perinde ipsos citatos monitos & requisitos vt præmittitur actent,
 ac si eis factæ & insinuatæ præsentialiter & personaliter extitissent. Non obsta-
 tibus piæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. quibus cauetur ne aliquis extra suam
 ciuitatem vel diocesim eorumdem nisi in certis exceptis casibus & in illis ultra
 vnam dietam à fine suæ diocesis ad iudicium euocetur seu ne iudices extra ci-
 uitatem & diocesim in quibus deputati fuerint contra quoscunque procedere
 aut alij vel aliis vices suas committere seu aliquos ultra vnam dietam à fine suæ
 diocesis eorumdem trahere præsumant dummodo ultra duas dietas aliquis au-
 ditoritate præsentium non trahatur ac de personis ultra certum numerum ad iu-
 dicium non vocandis quam aliis constitutionibus apostolicis contrariis qui-
 buscunque aut si alicui comuniter vel diuisim à sede apostolica indultum ex-
 stat quod interdici suspendi vel excommunicari vel extra aut ultra certa loca ad
 iudicium euocari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam
 vel expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Dat. Basilee III. Idus Octobr. sub anno à Natiuitate Domini

Millesimo, quadringentesimo tricesimo
tercio.